GK. - 1 - L. 3969/1.

Bureau coordination

ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Colonies, le 17 novembre 1953, d'une demande d'avis sur un projet de loi "sur la compétence de la cour de cassation à l'égard des jugements rendus en matière civile et commerciale par le tribunal d'appel du Ruanda-Urundi", a donné le 16 décembre 1953 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 17e November 1953 door de Minister van Koloniën verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "op de bevoegdheid van het Hof van Verbreking ten aanzien van de vonnissen in burgerlijke- en in handelszaken gewezen door de rechtbank van Beroep van Ruanda-Urundi", heeft de 16e December 1953 het volgend advies gegeven :

L'intention des auteurs du projet de loi est ainsi formulée dans l'exposé des motifs : "La Cour de cassation ayant été instituée pour maintenir l'unité de la jurisprudence et sa conformité à la loi, il n'existe pas de raisons pour refuser aux justiciables du territoire sous tutelle, en ce qui concerne l'application des lois, les mêmes garanties que celles dont jouissent les justiciables du Congo belge".

Le projet est donc destiné à compléter l'organisation judiciaire au Ruanda-Urundi en étendant la compétence de la Cour de cassation aux décisions rendues dans le Ruanda-Urundi, dans la mesure où elle l'est actuellement aux décisions rendues au Congo belge. Toutefois, le texte du projet risquerait de n'atteindre qu'imparfaitement le but proposé. Il se borne à assimiler le Tribunal d'appel du Ruanda-Urundi à une cour d'appel du Congo belge pour l'application des lois qui donnent compétence à la Cour de cassation à l'égard des décisions rendues par ces juridictions. Or, il ne faut pas perdre de vue que les tribunaux de première instance du Ruanda-Urundi, en vertu de l'article 85 du décret du 5 juillet 1948, rendent des décisions en dernier ressort lorsque la valeur du litige est inférieure à 7.500 francs. Ces décisions, aux termes du projet, pourraient ne pas être susceptibles de faire l'objet d'un pourvoi. La compétence exceptionnelle de la Cour de cassation suppose, en effet, un texte formel : on peut douter qu'à cet égard le texte du projet soit satisfaisant.

D'autre part, l'alinéa 2 de l'article 1er de la loi du 15 avril 1924 dispose qu'un décret

pourra déterminer, dans les limites de la compétence de la Cour de cassation de Belgique, les autres demandes dont elle aura a connaître. L'avant-projet ne permettrait pas à un décret d'étendre la compétence de la Cour de cassation aux "autres demandes" faisant l'objet de décisions rendues par le Tribunal d'appel du Ruanda-Urundi.

Aussi le Conseil d'Etat propose-t-il de substituer au texte du Gouvernement un texte plus général qui. dès à présent, rendra la Cour de cassation compétente à l'égard des décisions rendues en matières civile, commerciale et fiscale, par les juridictions du Ruanda-Urundi, mais assurera, en outre, l'extension automatique de cette compétence lorsqu'elle aura été étendue sur le territoire du Congo belge par un décret pris en exécution de la loi de 1924. Ce texte serait ainsi conçu :

PROJET DE LOI RELATIF A LA COMPETENCE DE LA COUR DE CASSATION A L'EGARD DES DECISIONS RENDUES PAR LES JURIDICTIONS DU TERRITOIRE DU RUANDA-URUNDI.

---

...

Article 1er.-

Les décisions rendues en dernier ressort par les tribunaux de première instance et d'appel du territoire du Ruanda-Urundi peuvent être déférées à la Cour de cassation dans les conditions, formes et

.../...

délais prévus pour les recours dirigés contre les décisions rendues par les juridictions du Congo belge.

Article 2.-

... (texte du projet) ...

---

De bedoeling van de ontwerpers der wet wordt in de memorie van toelichting als volgt geformuleerd : "Daar het Hof van Verbreking werd opgericht om de eenheid van rechtspraak en de overeenstemming er van met de wet te handhaven, bestaat er geen reden om, wat de toepassing van de wetten betreft, aan de rechtsonderhorigen van het trustgebied die waarborgen te weigeren, welke de rechtsonderhorigen van Belgisch-Congo genieten".

Het ontwerp dient derhalve om de rechterlijke inrichting van Ruanda-Urundi aan te vullen, door het Hof van Verbreking over de in Ruanda-Urundi gewezen beslissingen dezelfde bevoegdheid te verlenen als het thans heeft ten aanzien van de in Belgisch-Congo gewezen beslissingen. Met de huidige tekst van het ontwerp bestaat echter het gevaar, dat het beoogde doel slechts op onvolkomen wijze wordt bereikt. De tekst bepaalt er zich bij, de Rechtbank van beroep van Ruanda Urundi gelijk te stellen met een hof van beroep van Belgisch-Congo voor de toepassing van de wetten waarbij aan het Hof van Verbreking bevoegdheid wordt verleend ten opzichte van de door deze rechtscolleges gewezen beslissingen. Er mag echter niet uit het oog worden verloren, dat de rechtbanken van eerste aanleg van Ruanda-Urundi krachtens artikel 85 van het decreet van 5 Juli 1948 beslissingen in laatste aanleg wijzen, wanneer het betwiste bedrag lager is dan 7.500 frank. Volgens de bewoordingen van het ontwerp zou de mogelijkheid bestaan, dat zodanige beslissingen niet voor voorziening vatbaar zijn. Voor het toekennen van uitzonderingsbevoegdheid aan het Hof van Verbreking is immers een formele tekst nodig; er kan worden betwijfeld, of de tekst van het ontwerp in dit opzicht toereikend is.

.../...

Anderzijds bepaalt het tweede lid van artikel 1 van de wet van 15 April 1924, dat binnen de grenzen van de bevoegdheid van het Hof van verbreking van België een decreet zal kunnen vaststellen, van welke andere eisen dit Hof kennis zal kunnen nemen. Met het voorontwerp zou het niet mogelijk zijn, dat een decreet de bevoegdheid van het Hof van verbreking uitbreidt tot de "andere eisen" die het voorwerp zijn van beslissingen door de Rechtbank van beroep van Ruanda-Urundi gewezen.

Daarom stelt de Raad van State in de plaats van de tekst van de Regering een meer algemene tekst voor, welke het Hof van verbreking onmiddellijk bevoegd zal maken ter aanzien van beslissingen, door de gerechten van Ruanda-Urundi gewezen in burgerlijke, handels- en belastingzaken, en welke er bovendien in voorziet, dat die bevoegdheid automatisch wordt verruimd wanneer zulk een verruiming op het grondgebied van de Belgische Congo zal hebben plaatsgehad ingevolge een decreet, genomen ter uitvoering van de wet van 1924. Deze tekst zou luiden als volgt :

ONTWERP VAN WET BETREFFENDE DE BEVOEGDHEID VAN HET HOF VAN VERBREKING TEN AANZIEN VAN DE BESLISSINGEN, DOOR DE GERECHTEN VAN HET RUANDA-URUNDI GEBIED GEWEZEN.

---

...

Artikel 1.-

De beslissingen, in laatste aanleg gewezen door de rechtbanken van eerste aanleg en van beroep

.../...

van het Ruanda-Urundi gebied, kunnen naar het Hof van verbreking worden verwezen onder de voorwaarden, in de vormen en binnen de termijnen, welke zijn bepaald voor de voorziening in verbreking van de door gerechten van Belgisch-Congo gewezen beslissingen.

Artikel 2.-

... (tekst van het ontwerp) ...

---

La chambre était composée de — De kamer was samengesteld uit

| | | | |
|---|---|---|---|
| Messieurs : de Heren : | J. SUETENS, | premier président du Conseil d'Etat, eerste-voorzitter van de Raad van State, | président voorzitter |
| | M. SOMERHAUSEN, G. VAN BUNNEN, | conseillers d'Etat raadsheren van State | |
| | P. COART-FRESART, P. ANSIAUX, | assesseurs de la section de législation bijzitters van de afdeling wetgeving | |
| | G. PIQUET, | greffier adjoint, adjunct-griffier, | greffier griffier. |

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. VAN BUNNEN.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. VAN BUNNEN.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

(signé) G. PIQUET.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

(signé) J. SUETENS.

expédition délivrée à M. le Ministre des Colonies.
uitgifte afgeleverd aan de H. Minister van Koloniën.

Le 1953.

De 1953.

Le Greffier du Conseil d'Etat,

De Griffier van de Raad van State,

R. DECKMYN.